

Свободна трибуна на морски, въпроси, факти изъ морето и морска белетристика.

Абонаменти за године 60 лв., пол. год. 30 лв., за странство 100 лв. годишно. — ОТДЪЛЕНЪ БФСЯ 2 ЛВ.

Урежда редакционен комитетъ

Всичко се адресира до Служба на Българските моряци, Сите № 43 — Варна

Морски въпроси.

Поддържахме сме всъкога, че макаръ малко да сж ония, които работятъ днеска, безъ огледъ на лични интереси, за развитието на родното ни корабоплаване, тѣ ще успѣятъ въ предначертания си пжтъ, защото истинското съзнание и право сж на тѣхна страна.

Който е проникналъ отъ съзнанието за изгубеното въ миналото, когато нашия търговски флотъ бѣше застаналъ на мъртва точка и клонеше да ритне назадъ, когато дѣйността на нашето морьчество се бѣ ограничила въ своитѣ егоистични интереси, той не можеше да понесе повече създаденото положение и се зае да работи за възкресяване на родното корабоплаване.

Българския Народен Морски Съборъ подготви почвата: средъ българския народъ; Съюза на българските моряци израстна мощенъ и съзнателенъ дотожделенъ тласъкъ за това развитие.

„Морски Ратникъ“, който излезе изъ средата на българските търговски моряци и бѣ се натоварилъ не само съ разрешението на многото въпроси, отъ значение за нашето водно корабоплаване, трѣбваше да спомни още и веригитѣ, които сковаха до сега всѣко начинание за истински прогресъ. Той първи нададе гласъ за създаване на законъ за корабоплаването, безъ какъвто ние ще вържимъ като корабъ въ мъгла. За този законъ се пише, говори и още се пише и говори, но все още се бави, безъ да се схваща неговото значение и роля, която ще изиграе за засилването и развитието на родния ни търговски флотъ.

Нека станемъ по-скоро зидари на едно хубаво дѣло, което ще донесе несъмнени блага на родината.

Веднѣжъ идеята за засилване морското дѣло у насъ почнала да печели почва въ вътрешността на цѣлата страна, необходимо е да проникне и въ държавния организъмъ, който е тѣсно свързанъ съ управлението и администрирането на търговския флотъ.

Защото, пристанищния отдѣлъ при министерството на Железницитѣ и Пристанищата, който трѣбваше отдавна да се превърне въ „отдѣлъ на търговско корабоплаване“, трѣбваше преди всичко да се заеме отъ хора избрани преимущественно отъ средата на испитанитѣ моряци, отъ ония хора, излѣзли отъ търговския флотъ, които сж единствениятѣ, които ще внесатъ нова струя въ него, понеже ще дадѣтъ едно правилно схващане на чисто морските въпроси останали още неразрешени у насъ.

И тогава само, преобразованията, които се налагатъ отдавна и за които и други пжтъ сме споменували, ще бждатъ направени и ползата почувствана.

Това сж най-първо, преобразованията които се налагатъ въ всички наши пристанищни управления. Който е ималъ случая да наблюдава организацията на чуждитѣ пристанища, които иматъ единъ много отдавнашенъ животъ отъ колкото нашитѣ, не може да не остане поразенъ отъ кривото схващане на самата същностъ на цѣлата работа: било по общото управление на пристанището, било по неговата административна работа, било по начина по който се извършаватъ стоквитѣ операции по разтоварването или натоварването на паракоритѣ въ него и организацията на самитѣ работници, които работятъ въ тѣхъ.

При това положение на нещата, далече сме отъ мисълта да хвърляме упрекъ къмъ който и да било. Единъ отличенъ адвокатъ или инженеръ, макаръ и да употребяватъ най-големъ усилия не ще успеятъ никога да станатъ поне до нѣкъде съосни моряци.

Въпроса е значи до избора на подходящитѣ лица, които да се нагърбятъ съ уредбата на морското дѣло у насъ.

Нашитѣ пристанищни управления се нуждаятъ отъ редъ преобразования, отъ една страна въ бюрократическо отношение и отъ друга — въ техническо и чисто морьшко. Или, една реформа, която да има за целъ да даде организиранието на цѣлата работа въ компетентни ръце.

Институтитѣ, които сж поели грижата за подготвяне необходимия персоналъ за търговския ни флотъ трѣбва да се погрижатъ сжщо и за практическата му подготовка.

Но една отъ най-важитѣ материи, тая за морската търговия, трѣбва да се застъпи най-основно. Всички въпроси, свързани съ договоритѣ за товарене, условията на коносаментитѣ, договоритѣ за осигуровитѣ както на кораба, така и на товара — се налага да бждатъ най-основно проучени отъ всички, които работятъ на морето. А колкото за „морското право“, изобщо — за това ще поемаме да видимъ излезли отъ чекмеджетата на пристанищнитѣ канцеларии, законопроектъ да стане законъ и влезе въ сила.

Въ всѣки случай, държава и арматори, трѣбва да си поддрѣтъ ръка за взаимна работа, за да не изпадатъ въ криза.

Стабилизирането съ законъ на чиноветѣ за разнитѣ служби въ нашия търговски флотъ и търговско морьплаване, се е наложило отдавна и нѣма защо да се бави още.

За инвалидни каси на моряцитѣ или хората на морето нѣма да говоримъ, но ще спомена само за срока или прослуженото време за пенсионирането имъ, който трѣбва да бжде, въ всѣки случай, по-малкъ отъ онзи на всички чиновници, минаващи на суша.

Важен е също въпроса за покровителстването на търговския ни флотъ, защото неговото преуспяване е преуспяване на самата страна въ икономическо отношение. Разбира се, това покровителство трябва да бъде такова, че да почива на справедливостта и за всеки случай по отделно. Сметлите инициативи, както тоя на Бъл. Тър. Пар. Д-ство и на корабоплавателната кооперация „България“, за покупката на нови параходи, трябва да се насърчатъ, защото ще принесатъ много за благото на цялата страна. Налага се насърчението за подобрене на мореплавателните средства: всяко здравомислящо начинание и стремление към по-широко развитие на морско-търговското ни дѣло. Правителството ще изпълни единъ свой дългъ като подкрепи хубавата замисълъ на Българското паракодно Д-во, както и на кооперативното корабоплавателно Д-ство „България“.

Но поради това, то ще трябва да се погрижи за създаването на една компетентна класа, която да се погрижи за създаването и доставянето богатства за страната чрезъ засилването на търговския ни флотъ. За това, разбира се, ще трябва да се помисли, по-кой начинъ да се създадътъ нужните условия.

Съюза на Българските моряци ще помогне много за цялата, ако между другото се погрижи да издигне своите членове въ морално и интелектуално отношение. Следъ всичко това, да се занимае сериозно съ дисциплината на моряка, следъ което не ще бъде вече трудно да бъдатъ приети на ново всички ония, които по една или друга причина сж биле отстранени отъ служба въ нашите параходи и пристанища, защото съюза ще бъде достатъчна гаранция за тяхъ.

Нека се знае, че Съюза на моряците е преди всичко, сплотяване на духа, а после материално. Нека всички радатели за благополучието на цялия български народъ се вдъхновяватъ отъ създаденото до сега, за да се достигне до желаните резултати. Нека станатъ възпитатели и покровители на всички които живѣятъ съ идеала на нашия моряшки животъ, който е пъленъ съ себестрицание и опасност.

Съ казаното до сега, не си правя илюзия, че съмъ изчерпалъ всички ония жизнени въпроси въ връзка съ морето и нуждите на търговския ни флотъ. Оставатъ на други да продължаватъ и реализиратъ започнатото дѣло, което ще даде неминуемо благотворни резултати за доброто на родината!....

К. Ст-въ.

За доставянето на параходи отъ Б. Т. П. Д-ство и Кооп. Корабоплавателно Д-ство „България“.

За забелязване е напоследъкъ стремлението въредъ обществото за засилването търговския ни флотъ, което иде да ни потвърди, че се съзнава вече много добре по кой пътъ трябва да се върви за да се помогне на родината въ икономическо и търговско отношение.

Отрадно е явлението, че следъ поржчването на „Перуи“—първия учебенъ риболовенъ корабъ. Бъл. Тър. Параходно дружество не остана назадъ и поржча новъ, специално за крайбрежната служба, параходъ и следъ което, не се подвоуми да купи и другъ, по голѣмъ за да се задоволятъ нуждите, както на дружеството, така и тия на морския трафикъ.

Поржчания крайбреженъ параходъ ще отговаря на всички изисквания за целта, за която се строи, а голѣмия, който е единъ отъ параходите на „Лойдъ Триестино“, е параходъ строенъ специално за линиите, които подържатъ днеска и другите наши параходи и ще бъде единъ отъ най-хубавите параходи на дружеството.

Парахода „Карниолия“, който параходното дружество е избрало, е идвалъ много пъти въ Варненското пристанище и всеки който го е виждалъ, не може да не е останалъ въ възторгъ отъ него. Така че, придобивката, съ която Б. Т. Параходно дружество се обогатява, ще бъде една отъ най-големите до сега. Отъ сжщия типъ на „Карниолия“, компанията на „Лойдъ Триестино“ има още нѣколко: Галиция, Каринтия и др. и не щеше да бъде зле, ако правителството, безъ колебание, вземеше решение и подкрепеше най-енергично инициативата на параходното дружество, като помогнеше да се купи, поне още единъ отъ посочените параходи подобни на избрания. По този начинъ, параходното дружество щеше да тури основа за създаване свои типова параходи, параходи отговарящи на нашите условия и търговия.

Защото, ако сега параходното дружество испустне случая и не бъде подпомогнато отъ държавата, както правятъ всички други държави, ще се изгуби много.

До колкото ни е известно, Руското правителство влезло вече въ преговори за покупката на останалите параходи отъ типа на „Карниолия“. Като знаемъ, че руснаците въ морското дѣло сж по стари и по сведующи отъ насъ и ако тѣ искатъ да купятъ три отъ тия параходи, ясно е, че сж направили добре своята ценка за тяхъ.

Нека до като ние мѣдуваме, да не оставимъ лудото да се нанграе, а да бързае, защото се касае за едно дѣло отъ общонароденъ интересъ. Стига сме пропускали случаите въ миналото. Нека използваме поне този, който ни се е представилъ днесъ, за да не съжаляваме пакъ, още повече че съзнанието да се създава е проникнало дълбоко въредъ обществото.

Уживѣна дѣйностъ се забелезва и въ новообразуваното кооперативно корабоплавателно дружество „България“, макаръ и въ по-малкъ мащабъ, като търси да купи единъ малкъ параходъ за обслужване курорта „Св. Константинъ“ презъ лѣтния сезонъ, както и усилията, полагани за засилване капитала на дружеството за покупка на единъ товаренъ параходъ. Ако не бѣха нѣкои грешки и други причини които отдавна трябваше да бъдатъ отстранени, щеше да се направи много повече.

Пишущия тия редове, който първи лансира миналата година, идеята и стана причина да се основатъ новото корабоплавателно дружество и то на кооперативни начала, макаръ да не е всѣкога въ контактъ съ него, не може да не прѣживява онова, което живѣе младото дружество и не ще може да не си каже думата, когато трябва, защото се касае за преуспяването на едно чисто народно дѣло, което трябва да се постави надъ интересите на когото и да било.

Така че, разданижването въ последно време на българина и проявяваната заинтересованостъ за морето е едно отрадно явление и заслужава внимание и поощрение.

Кап. К. К.

Свободната зона въ Солунското пристанище.

Предъ насъ е годишния бюлетинъ, издаденъ въ комисарията на Солунската свободна зона въ пристанището и ние намираме, че не ще бждатъ лезъ полза и за насъ, издадките, които сме направили тукъ отъ него.

Този е втория бюлетинъ, който комисарията на Солунската свободна зона публикува отъ нейното откриване. Въ него е направено изложение най-подробно за всички извършени работи до сега, както и ония, които сж въ проектъ за да бждатъ направени въ бждаще. Този бюлетинъ ни дава сжщо всички необходими сведения, които сж отъ голъма полза за търговския свѣтъ по отношение функционирането на свободната зона.

Комисарията, като исказва върата си за бждащия успѣхъ на свободната Солунска зона, повтаря декларацията си, направена въ по-ранния си бюлетинъ, какво тя въ желанието си да услуги на трафика по износа презъ Солунското пристанище, ще има предъ видъ всички бележки или други опжтвания, които е получила до сега отъ заинтересованитѣ, които ще бждатъ вземани, подъ внимание и за въ бждаще.

Преди да разгледаме подробно целия бюлетинъ, ще направимъ единъ малтъкъ прегледъ на историята по уреждането свободната зона въ Солунъ.

Решението за тая свободна зона е било взето още отъ кабинета на Венизелосъ следъ балканската война. Презъ 1914 година е билъ гласуванъ законъ за нейното учредяване и презъ 1915 година — публикуванъ Кралския указъ, съ който се определятъ нейнитѣ граници. Но голъмата война, която попречи на много начинания, попречи и за прилагането на този указъ. Едва презъ 1920 година, министъра на финанситѣ поканва главното управление на македонската областъ, да влезе въ споразумение съ търговската камара въ Солунъ и да се начертаятъ границитѣ на свободната зона въ окончателенъ видъ, която презъ 1923 година, 15 февруарий бива обявена съ кралски указъ, назначенъ „комисариятъ“ на свободната зона въ пристанището, натоваренъ съ организирането и експлоатирането на тая зона.

„Комисарията“ веднага пристѣпва къмъ действие, като определя напълно необходимитѣ служби и издава необходимия административенъ правилникъ. При това сж биле корегирани и границитѣ на свободната зона, като на 18 октомврий 1925 година става освещаването ѝ, отъ която дата почватъ и нейнитѣ функции.

Макаръ и две години отъ като съществува свободната зона въ Солунъ, не може да не се каже, че тя е изпълнила своето предназначение, макаръ и да има още много да се прави и работи, както и много средства да се изразходватъ за да се достигне направеното отъ другитѣ страни на свободнитѣ зони въ своитѣ пристанища.

Подробноститѣ по организацията и управлението на Солунската свободна зона ще имаме случая да изнесемъ въ нѣкой отъ близкитѣ бройове на *Морски Ратникъ*.

Сѣячъ.

За възобновяването търговския ни флотъ.

Брой 44—45 отъ *Морски Ратникъ* ни дава статия, съ която се подканватъ българскитѣ моряци да заработятъ заедружно за възобновяването на търговския ни флотъ, тъй като отъ тѣхъ самитѣ и тѣхната добра воля, зависи успѣха на морското дѣло у насъ. Съюза на българскитѣ моряци работи съ всички сили за да се даде потикъ на нашето редно корабоплаване, останало по неволя на едно мѣсто. Понеже моряцитѣ сж хората, които дееночно и безспирно кръстосватъ всички морета, разнасяйки роднитѣ произведения въ чужди страни и донасяйки отъ тамъ необходимитѣ намъ артикули, най-добре познаватъ значението на морската търговия и за това трѣбва да положатъ своитѣ усилия и работятъ за това дѣло.

Обстоятелството, че тия хора, въпрѣки мизерното имъ заплащане, работятъ толкова години съ постоянство и продължаватъ да живѣятъ на море, ясно говори за тѣхната обичъ къмъ него, а пътуването имъ съ нашитѣ параходи отъ толкова време водени и управлявани отъ тѣхъ самитѣ, идва за излишенъ пжтъ, да ни потвърди, че българския морякъ въ нищо не отстъпва на чуждия и съ сигурностъ може да развѣва българския флагъ по всички морета.

Но, колкото и желанието въ тия хора да бжде силно за работа, какво могатъ да направятъ тѣ безъ помощта на обществото?

Българския народенъ морски сговоръ, който отдавна си е поставилъ за целъ, да запознава българина всесирно съ морето и неговия животъ, би могълъ да направи много за преуспѣването на търговския ни флотъ, понеже неговата възможностъ и връзки въ целата страна сж много по-голѣми, отъ колкото връзкитѣ на съюза на българскитѣ моряци, чиито клонове сж само по крайбрежието и Дунава.

Създаде се сжщо корабоплавателното кооперативно дружество „България“ отъ моряци и граждани съ задача, да реализира идеята за роденъ търговски флотъ, но морския сговоръ остана на страна и още продължава да гледа на това народно начинание, като на нѣщо чуждо за него. Защо? — Морския сговоръ можеше да помогне много, като вземеше присърце дѣлото и му дадеше гласностъ между своитѣ членове, които безъ двоумение щѣха да запишатъ дѣлове, и следъ като популяризиратъ идеята, убедятъ своитѣ познати и приятели и тѣ да направятъ сжщото. По този начинъ новото дѣло можеше до сега да има необходимия капиталъ, за покупката на нуждитѣ параходи.

Нека не забравяме завета на Кубрата: „сѣдинението прави сила“ и българското морячество и народъ, да заработятъ заедружно за възобновяването на българския търговски флотъ!

Ст. хаджи Тановъ
морякъ.

Проджбѣта на парахода „София“.

Слухъ се носи, че „Българското параходно дружество“ преговаряло за да продаде „София“, който се смѣта вече за негоденъ и бракуванъ. Ние мислимъ, че ще се направи голъма грѣшка, ако парахода „София“ бжде продаденъ, безъ да можемъ да го замѣстимъ съ другъ, толкова повече, че имаме вече „корабостроителница“ въ Варна, която ще почне въ най-скоро време да работи и въ която

парахода „София“, може да бъде поправен. По такъв начин, освен че ще се създаде работа, но и парахода ще бъде доведен до положение на абсолютна годност и ще може да бъде пустнат в линия: Бургас—Созопол—Кюприя—Василико—Ахтопол и обратно, като даде възможност на „новия“ каботажен параход, наместо да губи два дни в седмицата да посещава споменатите пристанища, да прави два пъти в седмицата директни рейси между Варна—Бургас и обратно. А това ще бъде от голямо значение за развитието на каботажната ни служба и съобщения с крайните ни пунктове.

От друга страна, ние знаем, какви усилия и средства ни са необходими за набавяне на параходи, които и без това, тия които имаме, са още далече да задоволят необходимите ни нужди.

Какво ще спечели параходното дружество, като получи 1 или 1½ милион лева от неговата продажба? — По-добре ще бъде, ако Пар. дружество похарчи още два или три милиона лева и поправи парахода „София“, като по този начин ще се добие с още един параход който ще струва 3 или 4 милиона лева, за който пари дружеството, по никой начин, не ще може да има друг подобен.

Още повече, че парахода „София“ беше и ще бъде един от най-икономическите параходи на дружеството, който никога не е бивал в дефицит, а всъгъна в полза за дружеството и държавата.

Парахода „София“ трябва да бъде поправен още и за това, защото безработицата, която е засягнала всички отрасли, е засягнала и моряшкото съсловие и трябва да се направи всичко, за създаване на работа, а не да се намалява, когато има възможност.

Дълг е на правителството, да не допуска продаването на „София“, щомъ може да бъде поправен тук и използван от параходното дружество още дълги години. Това може да се потвърди още и от обстоятелството, че парахода „София“, ако има купувачи, може да ни бъде още полезен. Тия купувачи, естествено са си направили сметката за неговото поправяне и използване.

Така, че ако ония, които ще купят „София“ и могат да го използват, защо ние да не направим това, като го използваме ние.

Моряк.

ХРОНИКА

Анхиадско тържество

На 19. XII—(Никулденъ)—младата съюзна организация на българските моряци в Анхиад за пръв път отпразднува най-тържествен своя патронен празник. Преди обед, след литургия, се отслужи молебен в църквата, след което се направи, въпреки студеното време, една внушителна манифестация в града на чело с карнабатската градска музика, ангажирана специално за тържеството.

След манифестацията в салона на читалището „Просвета“ се раздаде жито и по чаша коняк, след което празникът

се откри от председателя на клон Д. Димитров, като паде думата на члена Антон П. Хумов, който в кратка и енергична реч изтъкна значението на празника, задачите и целите на организацията и апелира към всички, да засилят своята професионална организация, която от жизнено значение не само за самите членове и града, но и изобщо за преуспяването на страната.

Вечерта се устрои в същия салон семейно-танцувална вечеринка, която при една сърдечност и задушевност, продължи до зори.

Правеше отраднo впечатление добрия ред и дисциплина между гостите и членовете, което е едно силно доказателство за това, което може да се постигне чрез организацията.

Откри се, между другото и подписка за фонд „съюзно знаме“ за клон и се събра сумата 520 лева.

По случай патронния празник на Съюза на българските моряци, „Св. Никола“, са били разменени следните телеграми между Н. В. Царя и моряците:

Васил Вичев

Председател Съюза на Моряците Варна.

Като Ви благодаря сърдечно за любезните приветствия, честитя на българските моряци патроният им празник и пожелавам горещо преуспяване на родното морско дело.

Царят

Да Негово Величество Царя

Дворца София.

По случай празнуването на традиционния общо морски празник „Св. Никола“, щастливи се считаме да поднесем нашите поздравления на Ваше Величество, пожелаваме на нашия Върховен кормчил здраве, дълголетие и щастливо царуване.

Председател Съюза моряците В. Вичев

Председател Съюза Моряците

Благодаря сърдечно на моряците за изказаните чувства по случай празника им.

В. В. Вичев

Генерал Лейтенант

Министър на Войната

Министър Войната Генерал Вълков

София

По случай традиционния морски празник „Св. Никола“ поднасяме нашето моряшко здравей.

Председател Съюза Моряците В. Вичев

Печатница „Взаимност“ на Ив. Проиков — Варна

Пор. № 25—1928 год.